

ANÈCDOTES DE LA MEVA FACULTAT

IGLESIAS i GUIU, Xavier

*Catedràtic jubilat d'Obstetrícia i Ginecologia i acadèmic numerari de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya.
Barcelona (Barcelonès). xiglesias@ub.edu*

Rebut: 3 d'abril de 2019

Acceptat: 22 de juny de 2019

PARAULES CLAU:

- *Hospital Clínic de Barcelona*
- *Facultat de Medicina de Barcelona*
- *Vida acadèmica*
- *Anecdolari*
- *Vivències*

PALABRAS CLAVE:

- *Hospital Clínico de Barcelona*
- *Facultad de Medicina de Barcelona*
- *Vida académica*
- *Anecdotario*
- *Vivencias*

KEYWORDS:

- *Hospital Clinico of Barcelona*
- *Faculty of Medicine of Barcelona*
- *Academic life*
- *Anecdotes record*
- *Experiences*

RESUM: La història de les institucions acadèmiques i les biografies de personatges solen deixar a banda moltes anècdotes que les matisen i en donen una visió més propera. Aquest és un breu recull de les que he pogut conèixer o viure directament durant la meva trajectòria docent a la Facultat de Medicina i a l'Hospital Clínic de Barcelona.

RESUMEN: La historia de las instituciones académicas y las biografías de muchos personajes suelen dejar al margen muchas anécdotas que los rodean y que complementan su visión. Este es un breve florilegio de las que he recogido o vivido durante mi trayectoria docente en la Facultad de Medicina y en el Hospital Clínico de Barcelona.

ABSTRACT. ANECDOTES RECORD OF MY FACULTY OF MEDICINE:

The history of academic institutions and the biography on many individual characters have left many anecdotes aside that surround them and that complement the vision we have of them. The present article is a brief anthology of the anecdotes the author have collected or lived himself during his academic career in the Faculty of Medicine and Hospital Clinico of Barcelona.

CITACIÓ DE L'ARTICLE: IGLESIAS i GUIU, Xavier. "Anècdotes de la meva Facultat". A: *Gimbernat* [Barcelona], 2020; 72: 115-130. <http://doi.org/10.1344/gimbernat2020.72.7>

Aquest document està subjecte a una llicència Creative Commons

© Xavier Iglesias i Guiu, 2020.

DOI:10.1344/gimbernat2020.72.7

Els anys que passàrem a la nostra Facultat de Medicina de Barcelona ens han deixat molts records, a vegades agradables i altres vegades no tant. En el meu cas, hi ha hagut de tot, però he de reconèixer que els bons moments han superat amb escreix els menys bons. M'he proposat de fer-vos passar una estoneta agradable (el que duri la lectura d'aquest article) per recordar-vos els anys d'estada en aquesta Facultat mentre us estàveu formant per a ser uns bons metges. Aquí van algunes anècdotes que he pogut recollir al llarg dels temps.

BREU INTRODUCCIÓ HISTÒRICA

Abans d'entrar de ple a contar les anècdotes, m'agradaria situar una mica a la nostra Facultat en el context històric.

Com a lleidatà que sóc, no puc deixar de referir-me a una figura medieval de gran relleu, l'Arnau de Vilanova. No sabem amb seguretat la seva procedència. Sembla que nasqué als voltants de l'any 1238, any en què en Jaume I el Conqueridor entrà a València. Es fa difícil assegurar de quina població venia ja que el nom de Vilanova és molt freqüent a Catalunya. Alguns creuen que nasqué a València, ja que tant ell com la seva família i el seu patrimoni radicaven en aquesta ciutat. Pot ser que entre els centenars de lleidatans que van repoblar València hi fossin també els seus pares. No hi ha cap dubte de que l'Arnau de Vilanova, en qualitat de metge i conseller d'en Jaume II de Catalunya i Aragó, fou un dels que fundà la Facultat de Medicina Ilerdense (l'Estudi General de Lleida). El privilegi fundacional el donà aquest monarca a Saragossa el primer de setembre de l'any 1300.

Segurament, d'aquest Estudi General ve una frase molt comuna en aquelles terres: "Ja ha begut oli", aquesta expressió es deia i es diu d'una persona que ha mort i que fa referència al fet de conservar els cadàvers banyats amb oli d'oliva per ser dissecats, més tard, pels estudiants de Medicina.

Els que heu format part de tribunals de tesis sabeu que quant s'ha acabat la cerimònia de lectura, el nou doctor ens convida a dinar o sopar; a Lleida era obligat regalar uns guants de pell als avaluadors i en el dinar o sopar no hi podia faltar un plat de perdiu.

L'any 1401 Martí I l'Humà crea a Barcelona l'Estudi de Medicina i de les Arts en un hospital nou: l'Hospital de la Santa Creu que es construeix al costat dret de la Rambla i allí es perpetua fins a principis del s. XX (1906) quan s'inaugura la nova Facultat i el nou Clínic al carrer de Casanova.

L'any 1450 Alfons V el Magnànim crea l'embrió de la Universitat de Barcelona, que no comença a funcionar fins l'any 1536, durant el regnat de Carles I i alhora que s'incorpora l'Estudi de Medicina al Estudi General de Barcelona, l'any 1539. Felip V, el 1714, amb el seu Decret de Nova Planta, tanca tots els centres del Principat: Barcelona, Tarragona, Lleida, Girona, Vic i Solsona, creant una única Universitat, la de Cervera. A partir d'aquí, a Barcelona, només hi haurà el Col·legi de Cirurgia, fundat per Pere Virgili l'any 1760. Aquest tenia la seva seu vora les dependències de l'Hospital de la Santa Creu fins que l'any 1843 es crea la Facultat de Ciències Mèdiques de Barcelona, englobant les disciplines de Medicina, Cirurgia i Farmàcia. Això significa la fi dels Col·legis de Medicina i Cirurgia. La Facultat de Medicina s'instal·la en el Reial Col·legi i les classes pràctiques es feien a l'Hospital de la Santa Creu, fins al trasllat definitiu al nou Hospital Clínic del carrer de Casanova, l'any 1906.

Una vegada situats en el context històric de la nostra Facultat passo al tema d'aquest article.

DR. MARIÀ BATLLES I BERTRAN DE LIS

El Dr. Batlles (1845-1922) fou catedràtic d'Anatomia i degà de la Facultat. El Dr. Conill Montobbio, alumne seu, explicava que durant el curs 1904-1905 havia repetit diverses vegades: "*Ese Ramón y Cajal de quien tanto se habla...si yo lo trituré, lo anonadé, lo destruí, lo vencí en unes oposiciones a càtedra!*". Es referia a la càtedra de Granada, a la que es presentava un jove Ramón y Cajal. Entre els estudiants, es deia que Cajal va fallar en el tema d'Histologia i a partir d'aleshores li entrà l'afició per aquesta matèria que el portaria al premi Nobel. En Ramón y Cajal va ser catedràtic a Barcelona des de l'any 1887 fins que es traslladà a Madrid l'any 1892.

El Dr. Batlles protagonitzà una polèmica que arribà a la premsa. Un alumne el criticà per les seves absències acadèmiques per dedicar-se a la política; això va fer que l'alumne, més tard el Dr. Soler Roig, tement el suspens, obligà al Dr. Batlles a examinar-lo davant notari. El Dr. Soler Roig va treure un notable.

Es veu que era molt peculiar ensenyant, retallava papers per dibuixar la musculatura humana, però la gent apreciava el seu magisteri; això és el que va escriure l'estudiant Joan Ventura Riera l'any 1903:

"Explicant la Descriptiva   (l'Anatomia Descriptiva)
amb el seus procediments

tant alumnes com oients

la trobàvem atractiva

malgrat el fred dels seients (es refereix als bancs de pedra de l'amfiteatre Gimbernàt de l'antiga Facultat del carrer del Carne).

DR. JOAQUIM BONET I AMIGÓ

El Dr. Bonet fou un personatge important des de l'Exposició Universal de Barcelona de l'any 1888 fins a la Primera Guerra Mundial. Nasqué l'any 1852 i morí el 1913. El Dr. Bonet feia els parts de moltes de les famílies acomodades de la societat. Va ser rector de la Universitat de Barcelona. Se li concedí un títol nobiliari, el de Baró de Bonet. Fou també degà de la Facultat. Bonet fou un professor interessat en que els alumnes tinguessin un coneixement pràctic dels parts i per això era obligatori haver fet una guàrdia per poder presentar-se a examen. Feia bé els parts, coneixia l'ofici i resolva bé les distòcies. En una ocasió se li espatllà el cotxe i durant uns dies va haver d'agafar el tramvia per anar a la Facultat; quan passà el cobrador va pagar el bitllet a tres estudiants. Aquest fet fou molt comentat a l'hospital de manera que el nombre d'estudiants que viatjaven en tramvia augmentava, ja que el Dr. Bonet els hi pagava el viatge a tots. A partir d'aleshores aquell tramvia fou denominat "el tramvia dels estudiants". Li agradava molt l'òpera i era propietari d'una llotja al Liceu. Casualment, al 1893 visqué l'explosió d'una bomba llençada per un anarquista que causà diversos morts i ell quedà ferit per la metralla. Va planejar la primera cesària a l'Hospital de la Santa Creu a una gitana amb una pelvis molt estreta; es fixà l'hora de la intervenció però hi hagueren dificultats per tenir l'instrumental a punt (es feu responsable d'aquest retard al Dr. Salvat, aleshores alumne intern) i durant aquest temps d'espera, la gitana parí sense més dificultats, cosa que als obstetres no ens ve de nou, ja que sense saber perquè el part es pot desencallar i es produeix la sortida ràpida del nadó per via vaginal. La primera cesària la practicà poc temps després el Dr. Miquel Arcàngel Fargas, catedràtic de Ginecologia, del que en parlaré tot seguit.

DR. MIQUEL ARCÀNGEL FARGAS I ROCA

El Dr. Fargas nasqué l'any 1858 i morí el 1916. Fou el pare de la Ginecologia catalana. Volia fer l'especialitat de Pediatria però hi va haver un fet que el portà

cap a la cirurgia. Va visitar una malalta caquètica a causa d'un quist d'ovari molt voluminós i decidí operar-la en un pis del carrer de les Basses de Sant Pere, en una habitació convertida en sala d'operacions. Extirpà el quist amb quaranta un litres de líquid al seu interior. El Dr. Salvador Cardenal no s'ho acabava de creure. Des de l'any 1878, el Dr. Cardenal era director de l'Hospital del Sagrat Cor, que pel prestigi que obtingué la dita institució se l'anomenava la Meca de la cirurgia catalana. A la mort del Dr. Fargas, el Dr. Cardenal llegí l'oració necrològica a l'Acadèmia de Medicina i explicà la seva sorpresa a propòsit del fet que va tenir lloc l'any 1882: *"...me dicen un día que un joven colega, acabado de salir de la Escuela de Medicina, donde no havia visto practicar nada de la gran cirugía ginecológica, acababa de inaugurar su carrera lanzándose a practicar una ovariectomía; y aún no repuesto del estupor de la sorpresa, sin saber todavía si calificar de audacia inconsciente o de manifestación legítima del conocimiento del propio valer el acto del joven rival, se repite el ensayo una y dos y más veces, con el mismo éxito que la primera"*. La veritat és que podem dir que en Fargas, en aquella època fou un agosarat.

DR. SEBASTIÀ RECASENS I GIROL

El Dr. Recasens nasqué a Figueres l'any 1863; estudià a Barcelona i fou alumne intern de l'Hospital de la Santa Creu sota la tutela del Dr. Fargas. Es llicencià el 1883 i es doctorà a Madrid el 1885. L'any 1884 fou nomenat metge auxiliar de l'Hospital del Sagrat Cor, que fou fundat l'any 1879 per una gran mecenes, la Sra. Dorotea Chopitea i allí va conèixer el seu segon mestre, l'anteriorment citat cirurgià Dr. Cardenal. El Dr. Recasens és inclòs en aquesta revisió perquè després va fer una gran carrera a Madrid; l'any 1902 guanyà la càtedra d'Obstetrícia i Ginecologia de la Facultat de Medicina de la Universitat de Madrid. El 1916 fou nomenat degà de la Facultat de Medicina de Madrid i el 1928, president de la Real Academia de Medicina de Madrid, on morí l'any 1933. Fou el ginecòleg de més anomenada de l'aristocràcia de la capital i assistí els parts de la reina Victoria Eugènia de Battenberg, esposa d'Alfonso XIII. Va estar molt implicat en el projecte de la Ciutat Universitària de Madrid. La seva principal aportació a l'especialitat la va fer conjuntament amb el Dr. Víctor Conill i Montobbio, introduint a Espanya la radioteràpia pel tractament del càncer ginecològic.

DR. MATEO BONAFONTE NOGUÉS

El Dr. Bonafonte, catedràtic de Ginecologia, era aragonès. Nasqué l'any 1862 a Cadrete (Saragossa) i morí a Conca l'any 1940. Era un excel·lent clínic i un bon mestre, però no tenia pèls a la llengua i deia el que pensava sense embuts. Fou metge titular de Batea, l'últim poble català a tocar de la frontera amb l'Aragó; allí va participar en nombroses lluites i discussions, algunes de les quals acabaren a trets, totes derivades del seu caràcter explosiu. D'alguna d'aquestes batusses encara perviuen en el poble impactes de bala a la Plaça Major. Es queixava, amb freqüència, de que els assumptes no li anaven com ell mereixia i cantava les veritats a tothom sense excepció. Les cantava clares a les pobres prostitutes que en el interrogatori pretenien passar per dones honestes i criticava a les monges per no tenir sensibilitat ni compassió per les malaltes: *“Estas mujeres, no pierden ni el apetito ni el sueño por nada”*, deia.

Va estar a Sevilla de catedràtic abans de venir a Barcelona i allí topà en totes les iniciatives de modernitzar que li dictava la seva joventut i per això demanà el trasllat; l'acomiadament dels seus companys de claustre fou així: *“Adiós, me voy a Europa”*. Un dia, ja a Barcelona, una dona li preguntà: *“¿Es ésta la clínica del Dr. Terrades? (que era el seu ajudant i un home educadíssim)”*; ell, molt molest, li contestà: *“Señora, esta es la clínica del Dr. Cojones y el Dr. Cojones soy yo”*. Un dia va dir *“Los catedráticos vienen en coche, los internos en moto y yo jodiéndome con mis callos”*. No és estrany que quan li preguntaven com es trobava contestés: *“Se vive, aunque con villipendio”*.

DR. VÍCTOR CONILL I MONTOBBIO

El Dr. Conill nasqué a Barcelona l'any 1886. Estudià a Barcelona i amplià estudis a Suïssa i Alemanya. L'any 1933 guanyà la càtedra d'Obstetrícia i Ginecologia de la Facultat de Medicina de Santiago de Compostela. Abans, l'any 1929, havia intentat accedir a la càtedra de Saragossa que no va guanyar, i l'any 1934 ocupà, per trasllat, la càtedra vacant del Dr. Bonafonte a Barcelona. Era considerat un excel·lent vaginalista. Fou deixeble del Dr. Fargas al qual admirava perquè aquest havia operat a la seva mare amb èxit. Els Conill es van canviar el cognom pel de Cònill amb accent i es diu que en una ocasió i visitant la finca que tenien amb la corresponent masia, prop de Girona, al ser saludat pel masover,

aquest es va fer un embolic i li digué: “Dr. Conill, els cònills s’han menjat l’enciam que acabava de plantar”. El Dr. Conill morí el 1970.

DR. ANTONI SALVAT I NAVARRO

El Dr. Salvat fou catedràtic d’Higiene. El seu pare era metge militar originari del Camp de Tarragona, la seva mare era aragonesa i ell havia nascut a Saragossa. Estudià Medicina a València i l’any 1913 guanyà la càtedra d’Higiene a Sevilla. Es definia com: “*un ciudadano del siglo XX con la ropa interior de un hidalgo del siglo XVI*”. Era un home que li agradava molt de parlar i com que era molt enginyós i amb una gran cultura, les seves classes estaven plenes d’acudits, de cites erudites i d’indirectes. Va escriure un tractat d’Higiene. Del seu bidell, que es deia Majó i que abans de treballar a la Universitat havia sigut cambrer en un cabaret del Paral·lel i la seva conducta sexual no era massa ortodoxa, deia que era: “*un sátiro impenitente que causa furor entre las comadronas afligidas*”.

Un dia, molt avançat el curs i ja començada la classe aparegué un estudiant vestit de soldat i que no havia freqüentat l’aula; el Dr. Salvat aturà la seva explicació i adreçant-se als alumnes va dir: “*Señores, todos en pie, vamos a guardar un minuto de silencio por el soldado desconocido*”.

En una altra ocasió, s’examinava un alumne amb parla sud-americana; el Dr. Salvat li preguntà d’on era i l’alumne li respongué: “*De México*”; Salvat li contestà: “*Querrá Ud. decir de Méjico*”, l’estudiant li replicà: “*No, no, ahora decimos México*”, aleshores en Salvat li va dir amb tota naturalitat: “*Coxones, no lo sabía*”.

A l’assignatura d’Higiene hi anaven també estudiants de Farmàcia. Un dia hi havia unes estudiantes de Farmàcia, entre elles dues monges. El Dr. Salvat va dir que a l’antiga colònia espanyola de Guinea Ecuatorial, els homes tenien el penis més gran que a la Península. Al sentir aquesta afirmació les futures farmacèutiques s’aixecaren dels seients i abandonaren l’aula; el Dr. Salvat els hi digué mentre obrien la porta: “*Reverendas y Señoritas, no corran que el barco para Guinea no zarpa hasta mañana al mediodía*”.

Preparava una vacuna contra la febre tifoidea a base de microbis morts per la calor. A França un tal Vincent en preparava una altra en la què els microbis

només estaven atenuats. Vincent assegurava que la seva vacuna era segura perquè col·locada en un mitjà de cultiu aquests no es reproduïen. El Dr. Salvat afegia: *“El Dr. Vincent dice: no se reproducen, ergo están muertos”* i seguia: *“El mundo està lleno de frailes y de curas que no se reproducen, o no debieran reproducirse, y sin embargo están muy vivos y con unos cogotes bien Ilustrosos”*. Un altre dia va deixar caure que en cap lloc de l’Evangeli estava escrit que Jesús hagués dit que era Déu. S’aixecà un estudiant que es deia Noguera i que era molt religiós i li digué que en aquell moment precis no li podia dir en quins passatges de l’Evangeli Jesús afirmava que era Déu, però que el proper dia li facilitaria una llista i així va ser; en Noguera es tragué un paper de la butxaca i començà a recitar: *“Marcos, versículo tal y cual, Lucas, etc.”*; aleshores el Dr. Salvat li contestà: *“Muy bien, pero yo no lo creo”*. A l’acabament de la carrera en Noguera es va fer jesuïta i fou assassinat l’any 1936.

El Dr. Salvat era un gran patriota espanyol; s’entristia molt quan es parlava de la derrota de Cuba que ell va viure, ja que l’any 1898 estava acabant el Batxillerat a Santiago de Cuba on el seu pare era metge militar, i no va acceptar aquesta humiliació, de manera que quan l’any 1933 amb motiu d’un creuer va fer escala a la ciutat de New York, es negà rotundament a baixar a terra.

Tenia una altra fòbia, era al Dr. Andrés Martínez Vargas, catedràtic de Pediatria. Les causes d’aquesta enemistat serien molt llargues de contar però es basaven essencialment en que el Dr. Martínez Vargas havia denunciat a diversos professors de la Facultat (Pi i Sunyer, Joaquim Trias i a ell mateix per separatistes i enemics de la dictadura d’en Primo de Rivera) i s’assabentaren per l’Agència Peris Mencheta de que el dictador els volia desterrar a Guinea Equatorial. Hi enviaren el degà, el Dr. Bonafonte, que intercedí i aconseguí que arxivessin l’assumpte.

Del Dr. Martínez Vargas es deia que un alumne tenia una carta de recomanació d’un personatge important del règim d’aquell temps amb l’objectiu de que li aprovés la Pediatria. Els exàmens eren orals, amb presència de tots els alumnes que hi volessin assistir. El recomanat no li va poder entregar la carta en privat i començà l’examen, que va ser un autèntic desastre. No va encertar cap resposta. El Dr. Martínez Vargas se’l va treure del damunt malhumorat. L’alumne, que es veia totalment perdut, li entregà la carta; la va obrir, la llegí i mentre l’anava llegint, els assistents, veieren en el professor una cara d’indignació progressiva. S’aixecà de la cadira i digué: *“Señores, esto es el colmo de la desfachatez, entregarme en presencia de todos, una carta de recomendación; si no fuese por el brillante examen que acaban Uds. de presenciar, suspendería a este alumno, pero en fin, váyase, está Ud. aprobado”*.

El Dr. Salvat fou depurat l'any 1939, apartat de la càtedra i traslladat a la Universitat de Granada. Allí es consumia per poder tornar a Barcelona. En una ocasió, el ministre franquista d'Educación y Ciencia visitava la Universitat de Granada i volia fer-se l'amic del Dr. Salvat; aleshores, el ministre, amb un to molt afable se'n va anar a trobar-lo, el saludà efusivament i li va dir: "¿Cómo está, don Antonio?", el Dr. Salvat sense dubtar ni un segon -com ja era habitual en ell- li contestà de mala gana: "Menos don Antonio y más Barcelona". Una vegada jubilat tornà a Barcelona, on morí l'any 1977.

DR. SALVADOR GIL VERNET

D. Salvador(1893-1987) fou un gran uròleg i catedràtic d'Anatomia de la nostra Facultat; tenia un caràcter dur. Es deia que en arribar a l'Hospital, a vegades preguntava a la germana de la sala (en aquella època quasi tota la infermeria l'exercien les monges): "Hermana, ¿qué Santo es hoy?", la germana li contestava: "D. Salvador, hoy es San Fulano de tal". "Pues me cago en S. Fulano de tal", contestava rient. A finals dels anys 40 i en una de les seves classes cridava a dos alumnes perquè li projectessin les imatges a la pantalla de l'aula. Eren temps en què, de tant en tant, hi havia restriccions elèctriques; el cas és que un dia s'apagaren les llums i D. Salvador interpretà que aquells alumnes li havien fet boicot i digué al seu ajudant que els hi posés un senyal a la llista i que se'n recordaria d'ells al mes de juny. Els nois ja es consideraven suspesos però es presentaren als exàmens finals. Quan va ser l'hora de posar les notes s'adonà de que hi havia dues persones amb un senyal vermell i no recordava del perquè d'aquesta creueta; aleshores preguntà si algú en sabia el significat. Del fons del despatx sortí la veu d'un ajudant dient: "D. Salvador, aquests alumnes són recomanats del bisbe Modrego". D. Salvador va dir: "Posa'ls excel·lent a tots dos".

Una vegada caminava pel pati de l'Hospital juntament amb un col·laborador seu; ell era més aviat baixet i l'ajudant era alt. Passaven en direcció contrària dues monges infermeres i una li digué a l'altra: "Hermana el Dr. más pequeño, ¿verdad que es el Dr. Gil Vernet?", " Sí hermana, es el pequeño". En Gil Vernet ho va sentir i al creuar-se els digué: "Germanes, saben perquè soc baixet?: doncs perquè lo pes dels meus collons no m'han deixat créixer més". Ho va dir emprant l'article "lo", que com els de Lleida també es feia servir a la seva terra, a Vandellós. Aquesta anècdota ja s'havia repetit abans quan el general Weiler, que era molt baixet, li va dir una cosa semblant a l'Alfons XIII, que era molt alt. La reialesa, a vegades, tenia obsessió pel sexe, veieu sinó el que es conta de la reina Isabel II quan va anar a inaugurar un monument a València,

dedicat al rei Jaume I muntant un cavall. La reina va preguntar a les autoritats si aquell animal era un cavall o una euga perquè deia que no veia “*los atributos del sexo masculino*”. Li van dir que era un cavall i que els atributs els hi posarien immediatament.

DR. AGUSTÍ PEDRO I PONS

EL Dr. Pedro i Pons (1898-1971) fou catedràtic de Medicina i un mestre que deixà una gran escola que produí gran quantitat de professors i caps de Servei aquí i fora de Catalunya. Els seus llibres de Patologia Mèdica foren estudiats a la majoria de Facultats de Medicina, tant espanyoles com sud-americanes. Es veu que era un home que li agradava la vida nocturna i no era estrany veure'l estudiar en una sala de festes. En una ocasió ens va venir a donar una xerrada al Col·legi Major St. Jordi (residència d'estudiants universitaris) i li vam preguntar com podia estudiar en aquests ambients de música i soroll, i ens contestà: “El silenci fa molt soroll”. L'any 1954 fou nomenat degà de la Facultat. Aleshores començaven a construir-se nous hospitals en diversos districtes universitaris i el nostre Clínic anava quedant obsolet i amb l'agreujant de que al ser un edifici catalogat no eren permeses més obres; el cas és que es plantejà de fer un nou edifici en un altre lloc de la ciutat i es proposà el terreny que ocupava l'Hospital de Sant Joan de Déu a la Diagonal, on ara hi ha el centre comercial de l'Illa. D. Agustí va dir: “Mirin, senyors, aquests terrenys ens cauen massa lluny”. Els meus companys de curs i els d'altres promocions encara tenim una especial veneració i respecte pel Dr. Pedro i Pons.

DR. ANTONIO TEJEDO I MATEU

Ara va de noblesa. El Dr. Tejedo fou catedràtic d'Anatomia Humana en el Departament del Dr. Domingo Ruano Gil i abans havia estat professor adjunt a la càtedra del Dr. Salvador Gil Vernet. Des de que l'any 1981 el tinent coronel Tejero assaltà el Congrés dels Diputats a Madrid, molta gent s'adreçava al Dr. Tejedo com a Dr. Tejero i això el sulfurava. Un dia va estar ingressat al Clínic, a la Unitat Coronària, per un problema cardíac; mentre una infermera li posava una via endovenosa, una altra infermera li feia una fitxa. Al demanar-li el nom i cognoms, el Dr. Tejedo li diu a la noia: Dr. Antonio Tejedo con “D” de Dinamarca i Mateu acabat amb “U” d'Úrsula, ja que molta gent li deia Mateo acabat en “O” i això tampoc li agradava. L'altra infermera que li posava la via quedà sorpresa del nom i li digué: Dr. Tejedo, mai havia

sentit parlar d'aquest títol, CONDE DE DINAMARCA, expliqui'm una mica d'on li ve. A partir d'aquí va córrer aquesta anècdota per la Facultat i cada vegada que ens trobàvem amb el Dr. Tejado el saludàvem dient: com estàs, CONDE DE DINAMARCA?

Es va casar un ginecòleg del nostre Departament i es tractava d'una boda de l'alta societat. Quan arribaves a la porta de l'Església et trobaves amb un mestre de cerimònies. Aquest et preguntava qui eres a fi d'anunciar la teva entrada. Li tocà el torn al Dr. Márquez, que era el nostre patòleg de tota la vida. El Dr. Márquez li diu: "*Yo soy el Dr. Márquez*" i el mestre de cerimònies li contesta: "*Si, si, perfecto doctor, pero ¿marqués de qué?*".

DR. AUGUST COROMINAS I VILARDELL

El Dr. Corominas, catedràtic jubilat de Fisiologia de les universitats de Múrcia i de l'Autònoma de Barcelona, va guanyar la càtedra gràcies a un gat i arribaran per què. L'any 1974, tant ell com jo opositàvem a les places de Múrcia i de Saragossa. Abans d'anar a Madrid (aleshores les oposicions es feien sempre a Madrid) vam parlar de les possibilitats de guanyar-les; ell em digué que el tribunal no li era gens favorable perquè hi havia un altre candidat que era el favorit. Jo vaig guanyar la plaça de Saragossa i sorprenentment l'August va guanyar la plaça de Múrcia. L'aspirant del què he parlat suava, va fer uns exercicis teòrics molt bons però a l'arribar al pràctic li van manar de treure-li el pàncreas d'un gat. Això comportava dormir l'animal, treure el pàncreas i cosir la ferida. L'aspirant li diu al bidell que li posi una dosi "x" de barbitúric i al intentar obrir la panxa del gat, aquest va saltar de la taula escales avall; la dosi no havia estat l'adequada per dormir-lo bé. El tribunal va dir al bidell que portés un altre gat per donar-li a l'opositor una segona oportunitat i així va ser. Es va administrar una nova dosi de barbitúric per dormir la bèstia, amb tan mala fortuna que el gat morí immediatament després de la injecció. El pobre opositor sagnant-se en salut, es passà de dosi. Així fou com en Corominas guanyà la plaça.

DR. FRANCESC SALAMERO I REYMUNDO

El Dr. Salamero va ser ajudant dels doctors Conill pare i fill. Quan estudiava a la Facultat, va guanyar les oposicions a alumne intern d'Obstetrícia i Ginecologia de la Clínica del Dr. Conill Montobbio a l'Hospital

Clínic. Aquestes places ja no existeixen ara. Estaven pensades només per alumnes, es guanyaven per oposició i l'alumne quedava adscrit a la càtedra i fins i tot cobrava un sou ridícul però sou, fins i tot amb retenció; una vegada acabada la carrera s'acabava el contracte. El primer dia que es presentà a la guàrdia per incorporar-se, el seu cap li va dir que es presentés a la germana de la sala i a la cap de les llevadores. Aquesta última li digué que era benvingut i que a les 8 de la tarda es presentés al cos de guàrdia per "resar el rosari", ell pensà que allò era una enredada i a l'hora convinguda i ben mudat es presentà al lloc que li havien dit. Doncs era veritat, va haver de resar el rosari amb les avemaries, parenostres i lletanies corresponents. Us imagineu resar un rosari a la guàrdia, avui?

ALTRES ANÈCDOTES

Un dia sortíem de classe per anar a prendre un cafè al bar de la Facultat; anava amb el Dr. Ramon Segura, company de curs i catedràtic jubilat de Fisiologia. Ens vam adonar que en una de les finestres del Servei de Psiquiatria hi havia una dona en actitud sospitosa de voler precipitar-se al buit. Li vam dir "Senyora, no faci res, venim de seguida, no es preocupi per res" tot intentant guanyar temps. La nostra sorpresa va ser quan la dona ens diu: "Va, vosaltres a estudiar que jo tinc feina netejant els vidres de la finestra".

A finals dels anys cinquanta i a la càtedra de Psiquiatria del Dr. Sarró, s'estava fent un treball sobre un al·lucinogen, era el LSD (dietilamida de l'àcid lisèrgic). Als alumnes que volessin participar en el projecte se'ls pujaria la nota i alguns ho van fer. L'estudi formava part d'un treball del tinent metge Ruiz Ogara per obtenir el títol de doctor. Als voluntaris se'ls tancava en una habitació de l'hospital, se'ls injectava el producte i s'observava el seu comportament. Alguns van reaccionar bé, amb un augment exagerat de l'autocrítica, mentre que d'altres ho van passar pitjor amb una sensació de pujar per les parets i altres al·lucinacions. Penso en el que hauria passat si quelcom semblant amb això s'hagués fet avui. Com haurien reaccionat els pares i tots els mitjans de comunicació?

L'any 1982, el Sr. Jorge Fernández Díaz, fins fa poc ministre de l'Interior i molt conegut per les filtracions d'unes converses que va tenir amb el magistrat De Alfonso, de l'Oficina Antifrau de Catalunya, aleshores era governador civil de Barcelona. El mes de gener s'inaugurava el nou edifici d'Urgències del nostre Hospital. En aquells moments jo era vicerector a l'equip del Dr. Antoni M. Badia i Margarit; el rector Badia

era fora de Barcelona i per tant no va poder assistir a l'acte d'inauguració i em va dir que jo hi anés en representació seva. A l'hora assenyalada em vaig presentar en el nou edifici i només entrar vaig sentir unes discussions acalorades en una de les habitacions. El degà de la Facultat era aleshores el Dr. Jacint Corbella, catedràtic de Medicina Legal i company meu de curs. Em digué que les persones que discutien de forma tan intensa eren el governador civil Fernández Díaz i el conseller de Sanitat de la Generalitat de Catalunya —aleshores presidida per Jordi Pujol— el Dr. Josep Laporte i Salas. El tema de la discussió era qui havia de presidir l'acte, si el representat del govern central o el del govern autonòmic. Es veu que ambdós personatges havien estat advertits, pels seus respectius governs, de que ells havien de presidir l'acte. Cap dels dos volia cedir fins que el degà Corbella ho solucionà d'una manera salomònica; va dir: “no presidireu ni l'un ni l'altre, aquest edifici és propietat de la Universitat de Barcelona i per tant li toca presidir al rector”. Total, que em tocà a mi de presidir-lo tenint a cada costat en Fernández Díaz i en Laporte, un a la meva dreta i l'altre a la meva esquerra.

Ja que parlem de polítics, hi ha una anècdota de quan l'expresident Aznar visità l'Hospital Clínic en qualitat de cap de govern. A l'arribar saludà a tots els caps de Servei i aleshores l'acompanyàrem a visitar algunes dependències del centre. Aznar havia dit en una ocasió que parlava el català en la intimitat cosa que ho volia demostrar davant del gerent, el Sr. Joan Grau. Quan veia un cartell com per exemple “porta” li deia a en Grau: “¿Esto quiere decir puerta, verdad?”, “Si, Presidente ‘porta’ quiere decir puerta en catalán”, li contestava. “Escala, ¿esto quiere decir escalera, verdad?” i així va anar fent fins que es trobà un cartell que deia “ronyó”; Aznar li digué al Sr. Grau: “Ayúdeme gerente, que a esta palabra no llego, ¿qué significa ronyó?”. I el gerent li digué que aquella paraula volia dir “riñón” i vet aquí que l'Aznar va aprendre una altra paraula per a practicar-la en la intimitat.

Quan la nostra promoció, la del 1960, complia 50 anys, ens trobàrem tots a la Facultat de Medicina i vam organitzar una missa que es celebrà a la capella del Clínic. Tothom felicità als organitzadors perquè l'altar estava farcit d'unes roses vermelles precioses. S'imaginaven que allò havia sigut l'obra dels organitzadors entre els quals m'hi trobava jo. Vaig anar a parlar amb el capellà, D. Eusebio, molt amic nostre, perquè em digués qui havia omplert la capella d'aquelles roses tan maques perquè nosaltres no ho havíem fet i em contestà: “Ah!, las he puesto yo, las he birlado de la habitación del rey Juan Carlos, que le dieron el alta ayer”. Juan Carlos havia estat operat d'una dolència pulmonar en el Servei de Cirurgia Toràcica de l'Hospital.

Una altra sobre Juan Carlos I: El Dr. Josep M. Gil -Vernet Vila, catedràtic jubilat d'Urologia de la nostra Facultat i acadèmic numerari de la Reial Acadèmia de Medi-

cina i company meu de claustre, era fill de D. Salvador i nebot del meu primer mentor, el Dr. Emili Gil Vernet, catedràtic d'Obstetrícia i Ginecologia de la nostra Facultat. Crec que va ser per la primera o per una de les primeres tesis doctorals que es llegiren a la nova Facultat de Medicina de Reus, vam ser nomenats el Dr. Gil Vernet i jo mateix per formar part del tribunal que l'haviem de jutjar. Vam quedar amb el Dr. Gil Vernet que aniríem junts a Reus per la cerimònia. El dia abans em telefonà dient-me que li era impossible anar a Reus aquell dia i que en comptes d'ell vingués el substitut reglamentari; jo vaig preguntar-li si estava malalt i em digué que no i que ja m'explicaria el motiu. El dia següent portava el diari que el Dr. Gil Vernet havia operat el rei Juan Carlos I d'un problema a la cavitat pelviana. Vaig entendre que per motius de seguretat no m'havia pogut explicar la veritable raó per no poder assistir a la lectura de la tesi.

I arribats en aquest punt, finalitzo aquest recull que no pretén res més fer-vos passar una bona estona recordant anècdotes i procurar que en quedi record. N'hi deu haver milions i algunes les recordem amb nostàlgia; la nostàlgia de tantes i tantes hores passades, una bona part de la nostra vida, entre els murs del Clínic.

BIBLIOGRAFIA

- ALONSO DUAT, J. C. *Miguel A. Fargas, vida y obra de un ginecólogo*. (Tesi doctoral inèdita). Barcelona: Universitat de Barcelona, 1968. 337 p.
- CARRERA I MACIÀ, J. M. (Coord.) *Història de l'obstetrícia i ginecologia catalana*. 1a. ed. Barcelona: Fundació Uriach 1838-Societat Catalana d'Obstetrícia i Ginecologia, 1998. 397 p.
- CASASSAS I SIMÓ, O. *Miquel Àngel Fargas i Roca i els nous horitzonts*. 1a ed. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans-Secció de Ciències Biològiques, 1999. 35 p. (Semblances biogràfiques; 6).
- CORBELLA I CORBELLA, J. *Història de la Facultat de Medicina de Barcelona. 1843-1985*. 1a ed. Barcelona: Fundació Uriach 1838, 1996. 386 p.
- LLADONOSA I PUJOL, J. *Noticia històrica sobre el desarrollo de la medicina en Lérida*. 1a ed. Lérida: Colegio Oficial de Medicos, 1974. 527 p.
- MASSONS ESPLUGAS, J. M. *Memorias: el camino hacia los 100 años*. 1a. ed. Barcelona: Signo Impressió Gràfica, 2013. 262 p.

Figura 1. Façana de l'antiga Facultat de Medicina del carrer del Carme, avui seu de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya. (Foto: Arxiu RAMC)

Figura 2. Façana de la nova Facultat de Medicina i Hospital Clínic al carrer de Casanova.
(Foto: Arxiu RAMC)